

V Trnave, 25. júl 2023

Vážený pán riaditeľ,

v reakcii na Váš list, v ktorom nám žiadate o sprístupnenie informácií o rozšírení úloh pri výkone originálnych právomocí v roku 2022 si dovoľujeme uviesť nasledovné. V roku 2022 boli zo strany štátu smerom k samospráve realizované viaceré kroky, ktoré zasiahli do ich hospodárenia.

Ešte v závere roku 2021 NR SR zvýšila zákonom č. 507 z 25 novembra 2021, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení financovanie súkromných a cirkevných školských zariadení a to z dovtedajšieho 80% financovania na 100% financovanie zo strany vyšších územných celkov (ďalej len „VÚC“). Táto zmena stojí VÚC ročne viac ako 1 mil. eur.

V úvode roku ešte dobiehalo očkovanie v súvislosti s pandémiou koronavírusu. Ministerstvo zdravotníctva SR zároveň zmenilo výklad zmlúv a definovanie položiek súvisiacich s kompenzácií výdavkov súvisiacich s očkovaním. Táto zmena mala za následok, že vyššie územné celky museli vrátiť štátu takmer 2 mil. eur, lebo podľa stanoviska ministerstva zdravotníctva SR neboli tieto výdavky definované v zmluvách. VÚC však boli realizátormi očkovania a poskytli všetky svoje kapacity, sily a finančné prostriedky na zabezpečenie výkonu tejto štátom delegovanej kompetencie. Takže okrem výdavkov, ktoré museli vynaložiť, im vznikli ešte ďalšie výdavky, ktoré vyplynuli už zo samotného výkonu tejto činnosti na zabezpečenie bezproblémového chodu a ktoré MZ SR vôbec nebralo do úvahy.

Vplyvom agresie na Ukrajine vznikli samosprávam ďalšie nové úlohy, ktoré bolo potrebné zastrešiť a ktorých sa samosprávy museli zo dňa na deň veľmi rýchlo zhostiť. Či už to bolo zabezpečenie dopravy, ubytovania alebo celkovej starostlivosti o odídencov, ale aj následné zastrešenie adaptácie a vzdelávania tak detí ako aj dospelých. Agendu zastrešovali okresné úrady, ktoré však disponovali len obmedzenými informáciami a kompetenciami. Väčšina

agendy bola riešená formou príkazných listov zo strany týchto prenesených orgánov štátu, pričom niektoré výdavky neboli VÚC kompenzované. Celkovo mala v roku 2022 táto agenda dopad na rozpočet VÚC 1 mil. eur.

Ďalšie zásahy zo strany Vlády SR boli v oblasti personálnej politiky vo verejnej správe v podobe Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre zamestnancov v oblasti originálnych kompetencií organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja, ktorí sú odmeňovaní podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a následne dodatku č. 1 k tejto zmluve, či už v podobe valorizácie na úrovni 3% ako aj mimoriadnej odmeny vo výške 500 Eur s prislúchajúcim odvodovým zaťažením. Týmito opatreniami sa zvýšila záťaž rozpočtu VÚC v roku 2022 celkovo o takmer 22 mil. eur.

Najvýznamnejším zásahom do rozpočtov samospráv však bola legislatívna úprava daňového bonusu od 1.7.2022, ktorá výrazne zasiahla príjmovú stránku rozpočtu VÚC. Tento zásah mal významný dosah na samosprávy, najmä v čase rozvíjajúcej sa energetickej krízy, keď v dôsledku nárastu cien energií, sa snažili kraje smerovať všetky svoje dostupné kapacity do energeticky úspornejších opatrení vo svete s obrovským investičným dlhom, aby „hasili“ čo sa dalo. Podľa odhadov výpadok v dôsledku navýšenia daňového bonusu v roku 2022 predstavoval pre VÚC takmer 23 mil. eur. Len pre porovnanie, kraje vyčíslili navýšenie výdavkov v súvislosti s rastom cien energií na 22 mil. eur.

S úctou

Mgr. Jozef Viskupič
predseda SK8

Vážený pán
Viktor NOVYSEDLÁK
výkonný riaditeľ
Rady pre rozpočtovú zodpovednosť